

Dosarul nr. 2ra-912/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud.: V. Puica)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: M. Guzun, V. Buhnaci, L. Pruteanu)

ÎNCHEIERE

30 septembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecători

Ala Cobăneanu
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Ivan Mocanu, reprezentat de avocatul Adrian Bumbu,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Ivan Mocanu împotriva lui Mihail Mocanu și Igor Mocanu, intervenient accesoriu Instituția Publică „Agenția Servicii Publice” cu privire la recunoașterea dreptului de folosință asupra spațiului locativ, radierea vizei de domiciliu și încasarea cheltuielilor de judecată și,

cererea reconvențională depusă de către Mihail Mocanu și Igor Mocanu împotriva lui Ivan Mocanu, intervenient accesoriu Consiliul orașenesc Vadul lui Vodă cu privire la înlăturarea obstacolelor în folosirea imobilului și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 10 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de Ivan Mocanu și s-a menținut hotărârea din 02 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a t ă :

La 15 februarie 2017, Ivan Mocanu a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Mihail Mocanu și Igor Mocanu, intervenient accesoriu Instituția Publică „Agenția Servicii Publice” cu privire la recunoașterea dreptului de folosință asupra spațiului locativ, radierea vizei de domiciliu și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că în baza ordinului de repartiție nr. 931 din 21 iulie 2008, tatăl Vladimir Mocanu a primit în chirie apartamentul nr. 45, din str. Sfântul Dumitru 20, or. Vadul lui Vodă, mun. Chișinău, iar după decesul acestuia, prin dispoziția nr. 05-3/09 din 27 ianuarie 2009 cu privire la modificarea contractului de închiriere, chiriaș principal a fost declarată mama sa Epristinia Mocanu. Potrivit dispoziției enunțate familia chiriașului principal este compusă din persoanele: Igor Mocanu, Mihail Mocanu și Ivan Mocanu.

Ivan Mocanu a relatat că este întreținătorul exclusiv al apartamentului, fapt confirmat prin bonurile de plată a impozitelor, a serviciilor comunale și prin adeverința eliberată de Primăria or. Vadul lui Vodă, potrivit căreia doar acesta locuiește în apartamentul în litigiu, împreună cu soția și copiii minori, iar pârâții nu

locuiesc și nici nu au locuit în bunul imobil aflat în litigiu din anul 2012, împrejurare probată prin adeverința nr. 156 din 02 septembrie 2016, eliberată de Primăria Vadul lui Vodă, din care urmează că doar Ivan Mocanu locuiește în apartament, împreună cu soția și copiii lor minori, adeverința nr. 5 din 12 ianuarie 2017, eliberată de Primărie, precum că Mihail Mocanu nu locuiește în apartament, certificatele eliberate de la ABL „Speranța” precum că Mihail Mocanu și Igor Mocanu nu locuiesc în apartament, răspunsul eliberat de ÎS CRIS Registru nr. 02/2932 din 12 ianuarie 2017, din care urmează că din 05 martie 1988, viza de domiciliu a lui Igor Mocanu este în mun. Chișinău, or. Vadul lui Vodă, str. A. Onica nr.10.

Reclamantul a menționat că pârâții nu au achitat niciodată plata pentru folosirea spațiului locativ și pentru serviciile comunale, nu participă la întreținerea și reparația curentă a apartamentului, fapt confirmat prin bonurile de plată anexate la materialele cauzei. Datorită faptului că pârâții nu locuiesc în prezent, dar în special că nu au locuit în perioada anului 2012 până la 29 noiembrie 2015 în apartamentul în litigiu, și-au pierdut dreptul de a locui în spațiul locativ menționat, deoarece perioada respectivă este mai mare decât 6 luni, termen prevăzut în mod expres de lege.

Ivan Mocanu a specificat că practica judiciară în acest sens este una uniformă și stabilă, de fiecare dată când au fost întrunite condițiile prevăzute de lege și anume chiriașul sau membrii familiei sale au lipsit mai mult de 6 luni din încăperea de locuit, a fost recunoscut de instanță ca un drept pierdut.

Reclamantul a solicitat recunoașterea ca pierdut dreptul de folosință asupra încăperii de locuit în privința lui Igor Mocanu și Mihail Mocanu, obligarea IP „Agenția Servicii Publice” succesor în drepturi a ÎS Centrul Resurselor Informaționale de Stat „Registru” de a radia viza de domiciliu pe adresa mun. Chișinău, or. Vadul lui Vodă, str. Sfântul Dumitru 20, ap. 45 în privința lui Mihail Mocanu și Igor Mocanu, precum și încasarea cheltuielilor de judecată.

La 12 octombrie 2017, Igor Mocanu și Mihail Mocanu au depus cerere reconvențională împotriva lui Ivan Mocanu, intervenient accesoriu Consiliul orășenesc Vadul lui Vodă, solicitând înlăturarea obstacolelor în realizarea dreptului de folosință asupra locuinței nr. 45 din blocul locativ nr. 20 din str. Sfântul Dumitru, or. Vadul lui Vodă, mun. Chișinău, prin obligarea pârâtului să asigure tuturor chiriașilor accesul în apartament și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii reclamanții au indicat că nu sunt de acord cu acțiunea înaintată de Ivan Mocanu și consideră că aceasta urmează a fi respinsă, deoarece conform deciziei Consiliului orășenesc Vadul lui Vodă nr. 4/3 din 24 februarie 2004, pentru familia lor în componența: tatălui, chiriaș principal Vladimir Mocanu, mama Epristinia Mocanu și fiii Igor Mocanu, Ivan Mocanu și Mihail Mocanu, a fost atribuit apartamentul nr. 45 din str. Sfântul Dumitru 20, or. Vadul lui Vodă, fiind construit cu titlu special, pentru asigurarea cu spațiu locativ a familiilor, casele cărora au fost distruse în urma alunecărilor de teren.

Igor Mocanu și Mihail Mocanu au relatat că, la 14 iulie 2007, a decedat tatăl Vladimir Mocanu, motiv pentru care, prin dispoziția primarului or. Vadul lui Vodă, nr. 05-3/09 din 27 ianuarie 2009, a fost aprobată schimbarea chiriașului principal, fără eliberarea unui nou ordin de repartitie, conform căreia mama Epristinia Mocanu, a obținut calitatea de chiriaș principal. Ulterior, la 13 noiembrie 2012, a decedat mama lor, însă careva modificări în componența chiriașilor nu au fost solicitate și nu au intervenit. În apartament au locuit cei trei frați împreună cu părinții, potrivit bonului

de repartiție. După decesul mamei, fratele Ivan Mocanu, a hotărât să dispună de apartament de unul singur, împreună cu familia sa. În acest context, pârâtul a schimbat lacătul de la intrare, sub pretextul că s-a defectat, refuzând să dea chei de la noul lacăt, creându-le obstacole să intre în apartament. Ulterior, fără a cere consimțământul lor, a schimbat și ușa de la intrare, refuzând să elibereze cheia, astfel blocând accesul în locuință.

Reclamanții au mai specificat că pârâtul inițial a explicat că nu are un număr suficient de chei și după ce va face duplicate le va elibera, ulterior a comunicat că dorește să facă reparație, pregătindu-se pentru nașterea de către soție a copilului, mai pe urmă a recunoscut că intenționează să privatizeze apartamentul fără participarea fraților. Toate încercările de a remedia situația blocării accesului în apartament nu au avut succes, deoarece periodic încercând să discute cu fratele lor Ivan, explicându-i că se vor adresa la Inspectoratul de Poliție în vederea înlăturării impedimentelor, acestea sau soldat fără succes.

Igor Mocanu și Mihail Mocanu au menționat că în aprilie 2015, au depus cerere de chemare în judecată cu privire la înlăturarea obstacolelor de folosire a locuinței, însă comunicându-i despre intenția de a soluționa prin cale judecătorească situația apărută, Ivan Mocanu a ieșit cu rugămintea să nu recurgă la judecată, pe motiv că conștientizează că nu are dreptate fiind de acord să elibereze cheile, însă a doua zi le-a comunicat că dorește să finiseze reparația și peste o lună le-a comunicat că nu eliberează cheile. Faptul creării obstacolelor se probează și prin materialele cauzei contravenționale intentate împotriva lui Ivan Mocanu, în baza art. 335 Cod contravențional, copia contului personal și depunerea cererii de chemare în judecată la judecătoria Ciocana. Certificatele eliberate de secretarul Consiliului Vadul lui Vodă, precum că în ap. 45 de pe str. Sfântul Dumitru 20, locuiește doar Ivan Mocanu, atestă faptul că fratele Mihail Mocanu nu ar locui în apartamentul în litigiu, însă nu sunt indicate motivele lipsei lui Mihail Mocanu și Igor Mocanu din locuință, precum și scopurile în care au fost solicitate certificatele.

Reclamanții au mai notat că certificatele anexate au fost solicitate în legătură cu soluționarea problemelor referitoare la dificultățile materiale ale familiei sale. Careva investigații și precizări vizavi de locul de trai a lui Mihail Mocanu, Igor Mocanu nu au fost efectuate, fiind eliberate precizări cu un conținut pe care l-a dorit solicitantul, fără verificarea scopurilor și intențiilor obiectiv urmărite. Certificatul eliberat de ABL „Speranța”, la fel, cade sub incidența aceluiași concluzii enunțate supra.

Prin hotărârea din 02 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Ivan Mocanu și s-a admis cererea reconvențională înaintată de Igor Mocanu și Mihail Mocanu.

S-a obligat Ivan Mocanu să înlătore obstacolelor în realizarea dreptului de folosință de către Igor Mocanu și Mihail Mocanu a apartamentului nr. 45 din str. Sfântul Dumitru 20, or. Vadul lui Vodă, prin asigurarea accesului liber în imobil.

S-a dispus încasarea din contul lui Ivan Mocanu în beneficiul lui Igor Mocanu și Mihail Mocanu a câte 100 lei, cu titlu de cheltuieli de judecată (vol. I, f.d. 156, 161-168).

La 15 aprilie 2019, Ivan Mocanu a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 02 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a

acțiunii inițiale și respingerea acțiunii reconvenționale.

Prin decizia din 10 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea de apel depusă de către Ivan Mocanu și s-a menținut hotărârea din 02 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (vol. I, f.d. 215-224).

În motivarea soluției, instanța de apel a indicat că în temeiul art. 7 alin. (1), art. 4 Cod civil, analizat în cumul cu art. 59 din Legea nr. 75 din 30 aprilie 2015 cu privire la locuințe, intrată în vigoare la 29 noiembrie 2015, prevederile art. 63 din Codul cu privire la locuințe (anul 1983) sunt aplicabile pentru situația invocată de reclamant/apelant care indică că s-ar fi consumat până la 29 noiembrie 2015, or, partea reclamantă invocă că pârâții nu au locuit mai mult de 6 luni, termen scurs până la intrarea în vigoare a Legii noi.

Colegiul civil a menționat că intimații într-adevăr nu au locuit mai mult de 6 luni în apartamentul nr. 45 din str. Sf. Dumitru nr. 20, or. Vadul lui Vodă, mun. Chișinău, însă acest fapt nu poate fi imputat ultimilor deoarece potrivit hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 11 august 2017 (f.d. 95-96), menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 01 noiembrie 2017 (f.d. 97-98), se constată că Ivan Mocanu a fost recunoscut vinovat de comiterea contravenției prevăzută de art. 335 Cod contravențional - samovolnicia, stabilindu-i-se sancțiune contravențională sub formă de amendă în mărime de 20 u.c pentru faptul că în perioada anilor 2004 - 2017, samovolnic a schimbat lacătul de la ușă ap. 45 din str. Sfântul Dumitru nr. 20, or. Vadul lui Vodă, astfel lipsindu-i pe Igor și Mihail Mocanu de acces în locuință.

Instanța de apel a concluzionat că argumentele expuse de către apelant și reprezentantul acestuia în cererea de apel sunt lipsite de substanță obiectivă, iar instanța de fond - reieșind din cumulul probelor administrate, a soluționat cauza sub toate aspectele de fapt și de drept, în consecință hotărârea fiind emisă în mod legal și întemeiat, în corespundere cu prevederile art. 130 Cod de procedură civilă.

La 27 aprilie 2020, prin intermediul poștei electronice, Ivan Mocanu, reprezentat de avocatul Adrian Bumbu a declarat recurs împotriva deciziei din 10 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei recurate, cu restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de apel.

În motivarea recursului, recurentul a invocat că instanțele de judecată, în hotărârile adoptate au expus concluzii contradictorii, fiind aplicată eronat legislația în vigoare.

Totodată, Ivan Mocanu a menționat că nu poate fi reținută concluzia atât a primei instanțe, cât și a instanței de apel despre faptul că samovolnic i-a lipsit pe intimați de acces în locuință, deoarece intimații pe parcursul unei perioade de timp și anume anii 2004 – 2017, nu au înaintat plângeri organului de poliție cu privire la obstacolele cauzate.

La 26 mai 2020, în adresa intimaților Igor Mocanu și Mihail Mocanu a fost expediată copia cererii de recurs depusă de către Ivan Mocanu, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (vol. II, f.d. 22).

La 08 iulie 2020, Igor Mocanu și Mihail Mocanu, reprezentați de avocatul Galina Chiricenco a depus referință la cererea de recurs, solicitând de a fi considerat recursul depus de Ivan Mocanu, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea

nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată participanților la proces, la 13 februarie 2020, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele cauzei (vol. I, f.d. 225), însă date despre recepționarea adecvată a actului judecătoresc contestat, la materialele cauzei lipsesc.

Astfel, luând în considerare Dispoziția nr. 1 din 18 martie 2020 a Comisiei pentru Situații Excepționale, prin care au fost suspendate termenele de atac pe perioada stării de urgență, instanța de recurs constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul în termen.

Examinând temeiurile recursului declarat de Ivan Mocanu, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Ivan Mocanu, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat nu se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel și nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Prin urmare, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Distinct de aceste constatări, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe,

suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

Considerațiile de mai sus sunt suficiente pentru a permite instanței de judecată de a reține existența temeiului prevăzut la articolul 433 lit. a) Cod de procedură civilă. În atare condiții, conjunctura respectivă confirmă că marja de apreciere a instanței de recurs nu a fost disproporționată cu obiectivele securității raporturilor juridice și buneii administrări a justiției, după caz, s-a accentuat rolul instanței supreme de a interpreta uniform legea și de a soluționa litigiile apărute în cadrul aplicării legilor, în raport cu obiecțiile formulate în recurs. Deci, în opinia instanței, normele de drept nu au format un obstacol care să afecteze esența dreptului recurentului de acces la instanță.

Cât privește dreptul justițiabilului „de a fi auzit de o instanță”, garantat de articolul 6 parag. 1 din C.E.D.O., instanța notează că obligația de a motiva o hotărâre judecătorească poate varia în funcție de natura deciziei în cauză și de trăsăturile speciale ale procedurii în ordine de recurs (a se vedea, inter alia, Latourniere vs Franța, 10 decembrie 2002, parag. 2; Hansen vs Norvegia, 2 octombrie 2014, parag. 71 – 74). În concepția instanței europene, articolul 6 parag. (1) nu impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs ca fiind lipsit de șanse de succes (a se vedea, mutatis mutandis, Kukkonen vs Finlanda (nr. 2), 13 ianuarie 2009, parag. 24; Papaioannou vs Grecia, 2 iunie 2016, parag. 45; Baydar vs Olanda, 24 aprilie 2018, parag. 46; Guelfucci vs Franța, 3 iulie 2018, parag. 42 - 44). Aceste raționamente se transpun direct în cazul de față, de vreme ce esența și temeiurile din recursul dedus judecății, inclusiv și argumentele din el, nu sunt în stare să afecteze legalitatea deciziei atacate sau a procedurii în ansamblu.

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul declarat de către Ivan Mocanu, urmează a fi considerat inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către Ivan Mocanu, reprezentat de avocatul Adrian Bumbu.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu